

Riziko malignity u pacientů s hematurií užívajících antikoagulační a antiagregační terapii

Kateřina Ryšánková¹, Adéla Vrtková², Michal Grepl¹, Viktória Filipková³, Adriena Veselá⁴
Jan Krhut¹

¹ Urologická klinika Fakultní nemocnice Ostrava a Katedra chirurgických oborů LF Ostravské univerzity, Ostrava

² Katedra aplikované matematiky, Fakulta elektrotechniky a informatiky, VŠB – Technická univerzita Ostrava a Útvar náměstka ředitele pro vědu a výzkum, FN Ostrava

³ Urologická klinika, Fakultní Thomayerova nemocnice, Univerzita Karlova Praha

⁴ Department of Urology, Charles University Hospital Plzen, Czech Republic

Úvod

Hematurie jak mikroskopická, tak makroskopická je jednou z nejčastějších indikací k vyšetření urologem. Ve velkém procentu případů však není určena její jednoznačná příčina a pacienta nijak neohrožuje. Přesto u části pacientů existuje nezanedbatelné riziko výskytu malignity.

V současné době roste procento pacientů užívajících nějakou formu antitrombotické terapie. Tito pacienti jsou významnou skupinou, u nichž je zjištěna hematurie, ale není u nich známo riziko výskytu urologické malignity. Proto jsme v naší prospektivní studii hodnotili riziko výskytu urologických malignit u pacientů s hematurií a zaměřili jsme se na skupiny pacientů užívajících antiagregační či antikoagulační léčbu a porovnávali jsme je se skupinou pacientů bez terapie.

Materiál a metoda

Do prospektivní studie jsme v letech 2018 – 2021 zařadili celkem 562 pacientů s hematurií. Z tohoto souboru bylo 129 pacientů s makroskopickou hematurií. U pacientů s podezřením na malignitu močového měchýře, horních cest močových nebo ledviny (dle cystoskopie či CT vyšetření) byl proveden odpovídající operační výkon a stanoven počet histologicky prokázaných malignit. Výsledky jsme statisticky zpracovali pomocí jednorozměrné i vícenásobné logistické regrese s ohledem na známé rizikové faktory jako jsou věk, pohlaví, kouření a také v souvislosti s antiagregační a antikoagulační terapií. Do studie nebyli zařazeni pacienti s karcinomem prostaty.

Výsledky

V našem souboru byl výskyt malignit u pacientů s hematurií celkově 21,5 %. Výskyt malignit u pacientů s makroskopickou hematurií byl 44,2 % a 14,8 % u pacientů s mikroskopickou hematurií. Dle jednorozměrné logistické regrese, měli pacienti s mikroskopickou hematurií na antiagregační terapii signifikantně vyšší riziko výskytu malignity než pacienti bez terapie (OR [95%CI]: 1.88 [1.14; 3.05]). Toto se neprokázalo u pacientů na antikoagulační terapii (OR [95%CI]: 1.45 [0.74; 2.69]). Nicméně dle modelu vícenásobné logistické regrese, který zahrnoval i další rizikové faktory (např. pohlaví či věk) nebylo riziko výskytu malignity signifikantně vyšší ani v jedné skupině pacientů užívajících antitrombotickou terapii, viz tabulka.

Závěr

Pacienti s hematurií, bez ohledu zda užívají či neužívají antiagregační či antikoagulační terapii, jsou jednoznačně indikováni k standardnímu došetření, přestože léčba ovlivňující krevní srážlivost není statisticky významným rizikovým faktorem pro výskyt urologické malignity. Jako hlavní rizikové faktory výskytu malignity u pacientů s hematurií zůstávají věk a pohlaví.

S ohledem na počet pacientů a charakter studie, by jistě bylo vhodné rozšířit ji na studii multicentrickou.

Výsledky jednorozměrné i vícenásobné logistické regrese rizikových faktorů výskytu malignit u pacientů s hematurií:

	Jednorozměrná logistická regrese		Vícenásobná logistická regrese	
	OR (95%CI)*	p	OR (95%CI)*	p
Věk (roky)	1.04 (1.02; 1.07)	<0.001	1.06 (1.03; 1.10)	<0.001
Hematurie				
Makroskopická	4.56 (2.95; 7.09)	<0.001	2.12 (1.22; 3.65)	0.007
Mikroskopická	Reference	---	Reference	---
Pohlaví				
Muži	4.43 (2.83; 7.11)	<0.001	3.08 (1.78; 5.46)	<0.001
Ženy	Reference	---	Reference	---
Kouření				
Ano	1.07 (0.69; 1.64)	0.748	1.46 (0.82; 2.56)	0.191
Ne	Reference	---	Reference	---
Terapie				
Antiagregační	1.88 (1.14; 3.05)	0.011	0.87 (0.45; 1.62)	0.665
Antikoagulační	1.45 (0.74; 2.69)	0.252	0.48 (0.20; 1.09)	0.091
Bez terapie	Reference	---	Reference	---
Ultrazvukové vyšetření				
Pozitivní	35.43 (16.35; 88.71)	<0.001	36.68 (15.58; 99.31)	<0.001
Negativní	Reference	---	Reference	---

* Odds ratio with 95% confidence interval